

и съизмерва по нов начин битието, т.е. – превръща се в „тревога-боязън“²³.

„В часа на синята мъгла“ крие и открива сърцевината на битийстващото. Заслушан в мълчанието и вгледан в прозирната яснота, Поетът говори с Времето в оня час на синята мъгла, / когато млъква шум, и тишината стене. Неопределеността на страха – същност на съществуването – е отменена от безпощадна равностметка, от горчива саморазправа със самозаблуди: *Но кой ще назове честта и кой позора?* Изповядвана грижа в признанието за края: *Отдавна вече бдя – пребродих своя ден...*

Стъписване пред неумолимостта на преходното, копнеж да се спречезнещото, смелост да се погледне в същността му – творбата би останала в хоризонта на екзистенциална стаеност сред съществуващото и вслушване в него, ако още преди началото ѝ не беше предположена и друга възможност на смисъла: посвещението. Нека го прочетем внимателно – то споменава имена на деца, подчертава сърдечни връзки, задава в битийното план на интимност, оспорва неяснотата.

„В часа на синята мъгла“ сплита и усилва безжалостна равностметка с „Покаяние“ и „Славата на поета“. Изповядваната битийност среща значения и със стиха от „Родина“, изричащ жестока и непонятна самота. Разбирането се отмества в други полета и страхът вече не е страх от или за битието, а за неговата уязвимост, за най-крехкото, за най-беззащитното в него – децата. Срахът е подменен от грижа за ранимостта на живота. Творбата – екзистенциалистко проглеждане в битието – е и проглеждане през времето, заслушване в него. *Децата, боя се зарад вас* прозвучава като глас към бъдещето, договаряне със страха, спасение в изричането му. Дълбоко личен – посвещението настоява за това – този шепот през времето е и свръхличен. Родината е в това договаряне за бъдеще, в зова към идното – уплах и утеха, спасение в отричането на: *И аз те имам – за да бъда сам в безбоя.*

През последното си лято на 1914 г. Яворов подготвя с поправки второ издание на „Подир сенките на облаците“, стихосбирката антология от 1910. Гледа с ослепелите си очи в смъртта и пише, диктувайки думите. Изпраща гласа си към идното – последни усилия да бъдат събрани никога неотиващото си минало, невъзможното настояще и винаги завръщащото се бъдеще. Посвещава книгата на Лора, „Заточеници“ – на Т. Александров, стихове – на д-р К. Кръстев, Владимир Василев, Боян Пенев. Посвещението в последната му книга – интимни, естетически и духовни завети.

²³ Игов, Св. *История на българската литература 1878-1944*, С., 1991, с. 241. Прочит на Яворов в мисловната парадигма на екзистенциализма прави и: Димитров, Н. *Поезията на Яворов. Метафизика и творчество*. В. Търново, 1998.